

Brüssel, 24. aprill 2026
(OR. en)

8263/26

EDUC 113
JEUN 62
EMPL 98
SOC 216
COMPET 481

MÄRKUS

Saatja:	Eesistujariik
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Teema:	Põhioskused ja Euroopa haridusruum – sildade ehitamine tulevikuks – <i>Arvamuste vahetus</i>

Delegatsioonidele edastatakse lisas eespool nimetatud teemal koostatud eesistujariigi suunisdokument, pidades silmas nõukogu 11. mai 2026. aasta istungil (haridus, noored, kultuur ja sport) toimuvat arvamuste vahetust.

Põhioskused ja Euroopa haridusruum – sildade ehitamine tulevikuks*Eesistujariigi suunisdokument**(hariduse, noorte, kultuuri ja spordi nõukogu)*

Meie maailm muutub enneolematu kiirusega. Uut reaalsust loovad kiirenev murrangulise tehnoloogia areng, sealhulgas tehisintellekti kiire areng ja kasutamine, demograafilised probleemid, geopoliitilised, tervise- ja kliimakriisid ning keerulised ühiskondlikud ja majanduslikud probleemid. Neid muutusi silmas pidades seisab EL silmitsi ka konkurentsivõimealase probleemiga; tööturu vajadused muutuvad ning see nõuab kohanemisvõimet, sealhulgas võimet ümber õppida, täiendada oskusi ja reageerida muutuvatele tööalastele nõudmistele.

Sellel seoses on Euroopa haridus- ja koolitussüsteemidel keskne roll innovatsiooni edendamisel ja Euroopa konkurentsivõime suurendamisel, ühiskondlike probleemide lahendamisel ja vastupanuvõime suurendamisel. Samal ajal eeldatakse üha enam, et nende abil toetatakse üksikisikuid mitte ainult tööturule juurdepääsul, vaid ka nende arengus aktiivsete, teadlike ja vastupanuvõimeliste kodanikena, kes on võimelised toime tulema keerukas ja kiiresti muutuv keskkonnas. Selleks peavad haridus- ja koolitussüsteemid jätkuvalt arenema, et valmistada inimesi ette kiireteks tulevikumuutusteks, mis toovad kaasa ümberkujundused ühiskonnas, majanduses ja tööturul. Selle saavutamiseks on vaja pidevalt kohandada riiklikke strateegiaid, määrata õpitulemuste parandamiseks kindlaks poliitikameetmed ja lõppkokkuvõttes suurendada kõigi õppijate haridusalast edukust.

Euroopa haridusruumis tunnistavad liikmesriigid, et haridus- ja koolitussüsteemid on keskse tähtsusega, et anda inimestele elus, tööturul ja ühiskonnas edu saavutamiseks vajalikud oskused ja pädevused. Nii nõukogu resolutsioonis, mis käsitleb strateegilist raamistikku üleeuroopaliseks koostööks hariduse ja koolituse alal, et liikuda Euroopa haridusruumi loomise suunas ja kaugemale (2021–2030), kui ka nõukogus teise tsükli ettevalmistamisel seni tehtud märkimisväärses töös on esikohal pidev pühendumus kvaliteedile, võrdsusele, kaasamisele ja edule kõigi jaoks ning otsusekindlus saavutada 2030. aastaks täielikult Euroopa haridusruum.

Seatud on eesmärgid edusammude jälgimiseks ja probleemide kindlakstegemiseks; eelkõige peaks lugemise, matemaatika ja loodusteaduste vallas kehvade õpitulemustega 15aastaste osakaal olema 2030. aastaks väiksem kui 15% ning digikirjaoskus- ja infopädevusalaste kehvade õpitulemustega kaheksanda klassi õpilaste osakaal peaks samaks aastaks olema samuti väiksem kui 15%. ELi tasandi tõendid näitavad, et 2021. aastal kokku lepitud eesmärkidega võrreldes on edusammud endiselt ebaühtlased. Kuigi teatavates valdkondades võib täheldada positiivseid suundumusi, on endiselt probleeme selle tagamisel, et kõik õppijad omandaksid kiiresti muutuvast olukorras edu saavutamiseks vajaliku. See nõuab kriitilist arutelu praeguste poliitiliste lähenemisviiside ja strateegiate üle, eelkõige seda, et kaalutaks võimalusi pakkuda kõigile õppijatele tõhusamat tuge. Paremate tulemuste tagamiseks peavad kõrged poliitilised ambitsioonid olema paremini kooskõlas tõhusa rakendamisega. Sellega seoses jääb peamiseks eesmärgiks ELi haridus- ja koolitusvaldkonna algatuste, eelkõige oskusi ja pädevusi käsitlevate algatuste koordineerimine ja sidusus ning riiklike haridus- ja koolitussüsteemide järjepidev toetamine.

Hiljutised ELi algatused on toonud esile oskustesse ja pädevustesse investeerimise vajaduse. ELi jõukuse, majandusliku vastupanuvõime ja taastuvuse ning ainulaadse sotsiaalse turumajanduse aluseks peetakse inimkapitalile keskendumist. Komisjoni teatises oskuste liidu kohta rõhutatakse vajadust tugevamate hariduslike aluste ja oskuste järele kõigi jaoks, et tagada laialdane juurdepääs haridusele, elukestvatele õppele ja töövõimalustele ning tulla toime üleminekute ja kriisidega. Komisjoni põhioskuste tegevuskava eesmärk on toetada liikmesriike tulemuste parandamisel sellistes valdkondades nagu kirjaoskus, matemaatika, loodusteadused, digioskused ja kodanikuoskused ning aidata saavutada laiemaid eesmärke, mis on seotud konkurentsivõime, vastupanuvõime ja demokraatliku osalemisega.

Kuigi puudub ühtne arusaam mõistest „põhioskused“, keskendutakse praeguses arvamuste vahetuses sellistele põhioskustele, mille iga inimene peaks hariduse ja koolituse, elukestva õppe, tööalase konkurentsivõime ja ühiskonnas aktiivse osalemise kaudu elus edasiliikumiseks minimaalse alusena omandama. See arusaam võib tähendada laiemat ja terviklikumat perspektiivi, mis hõlmab ka valdkonnaüleseid oskusi, nagu kriitiline mõtlemine, suhtlemine, kohanemisvõime, koostöö ja kodanikuaktiivsus, mis on olulised mitte ainult hariduse ja koolituse kõigil tasanditel ja kõigis liikides, vaid ka kogu elu jooksul.

Tulevikku vaadates tuleb neid põhioskusi mitte ainult tugevdada, vaid ka pidevalt uuesti määratlada, võttes arvesse uuenevat tegelikkust, eesmärgiga tõhusalt toetada inimesi edu saavutamisel elus, töös ja demokraatlikus ühiskonnas ning keerukuse, ebakindluse ja muutustega toimetulekul. Haridus- ja koolitussüsteemid peavad olema muutusteks valmis, kohandama alusõpet uute vajadustega ning tagama, et õppijad on valmis nii praegusteks väljakutseteks kui ka tulevasteks võimalusteks. See nõuab ka elukestva õppe perspektiivi loomist hariduse ja koolituse kõikidesse tasanditesse ja liikidesse, tagades, et täiend- ja ümberõppe võimalused on kättesaadavad kõigis eluetappides.

Eespool toodut arvesse võttes kutsub eesistujariik ministreid üles vastama eespool esitatud küsimustele, et kõnealusel teemal arvamusi vahetada. Palume piirduda oma sõnavõtus maksimaalselt kolme (3) minutiga.

1. Kuidas tuleks kiiresti muutuvat maailma silmas pidades kohandada riiklikke haridus- ja koolitusstrateegiaid nii, et anda õppijatele põhioskused, mida nad vajavad edu saavutamiseks täna ja probleemidega toimetulekuks tulevikus? Kas meie haridus- ja koolitussüsteemid on oma ülesannete täitmiseks piisavalt paindlikud ja tulevikku suunatud?
2. Kuidas saab ELi tasandi koostöö seda üleminekut kõige paremini toetada, eelkõige Euroopa haridusruumi kaudu ja koostöös oskuste liiduga?